

Social- och hälsovårdsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om Enheten för hälso- och sjukvård för fångar och vissa lagar som har samband med den

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om Enheten för hälso- och sjukvård för fångar och vissa lagar som har samband med den (RP 49/2015 rd): Ärendet har remitterats till social- och hälsovårdsutskottet för betänkande och till lagutskottet för utlåtande.

Utlåtande

Följande utlåtande har lämnats:

- lagutskottet LaUU 8/2015 rd

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Anne Koskela, social- och hälsovårdsministeriet
- specialplanerare Tuuli Herlin, justitieministeriet
- konsultativ tjänsteman Marianne Mäki, justitieministeriet
- resultatstyrningsdirektör Pauli Nieminen, Brottspåföljdsmyndigheten
- ansvarig överläkare Jorma Aarnio, Brottspåföljdsmyndighetens hälsovårdsenhet
- överläkare Päivi Viitanen, Sjukhuset för fångar
- referendarieråd Arja Myllynpää, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira)
- förvaltningsdirektör Janne Luomala, Institutet för hälsa och välfärd (THL)
- utvecklingschef Merja Mikkola, Institutet för hälsa och välfärd (THL)
- förvaltningsöverläkare Lasse Lehtonen, Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- biträdande justitieombudsman Jussi Pajuoja, Riksdagens justitieombudsmans kansli
- Psykiatriska sjukhuset för fångar, enheten i Åbo
- Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland.

Betänkande ShUB 10/2015 rd

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås det att ordnandet av hälso- och sjukvården för fångar överförs från justitieministeriets förvaltningsområde till resultatstyrningen för Institutet för hälsa och välfärd inom social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde. Samtidigt överförs uppgiften att övervaka och styra hälso- och sjukvården för fångar på Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården samt regionförvaltningsverken. Genom ändringarna stärks i enlighet med den normalitetsprincip som avses i fängelselagen ställningen för hälso- och sjukvården för fångar som en del av det övriga hälso- och sjukvårdssystemet. Reformen genomförs genom en lag om Enheten för hälso- och sjukvård för fångar. Samtidigt ändras flera andra lagar.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2016 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft vid ingången av 2016.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

Syftet med propositionen är att göra hälso- och sjukvården för fångar till en mer integrerad del av den övriga hälso- och sjukvården så att den också omfattas av styrningen och tillsynen av hälso- och sjukvården. I 3 § i fängelselagen sägs det att fängelse innebär frihetsberövande eller begränsning av friheten. Verkställighet av fängelse får inte medföra andra begränsningar i fångarnas rättigheter och förhållanden än de som bestäms i lag eller som nödvändigtvis följer av själva straffet. Enligt bestämmelsen ska förhållandena i fängelserna ordnas så att de i så hög grad som möjligt motsvarar de förhållanden som råder i samhället. Dessutom ska fångarnas möjligheter att bevara sin hälsa och handlingsförmåga stödjas och de skador som orsakas av förlusten av frihet om möjligt förebyggas. Genom överföringen av ansvaret för att ordna hälso- och sjukvården för fångar förverkligas också den normalitetsprincip som nämns ovan.

Ett annat mål med ändringarna är att fullfölja den vedertagna internationellrättsliga principen om att hälso- och sjukvårdspersonalen i ett fängelse inte bör delta i några som helst uppgifter som gäller övervakning och upprätthållande av ordningen.

Det sägs i propositionsmotiven att fångarnas hälsa är betydligt sämre än den övriga befolkningens. Särskilt missbruksproblem, psykiska störningar och smittsamma sjukdomar är mycket vanliga bland fångarna. Också dödligheten är väsentligt mycket högre än hos den övriga befolkningen. Medellivslängden för fångar är 47 år. Kvinnliga fångar har relativt sett ännu svagare hälsa och arbetsförmåga än manliga fångar. En undersökning visar att det i fråga om riskbeteendet i samband med olika sjukdomar också finns skillnader mellan könen. Till exempel är leverinflammation orsakad av C-virus mycket vanlig bland unga kvinnliga fångar (71 % av kvinnorna i åldern 16—24 år). Det finns också skillnader mellan könen när det gäller kränkningar under barndomen och deras samband med missbruk och psykiska störningar senare i livet (Päivi Viitanen, Tammerfors universitet 2013).

Betänkande ShUB 10/2015 rd

Överföringen till social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde

Överföringen av hälso- och sjukvården för fångar från justitieministeriets till social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde stöder en enhetlig vårdkedja för fångar som övergår till den kommunala social- och hälsovården samtidigt som den möjliggör ett effektivare folkhälsoarbete och en effektivare bekämpning av smittsamma sjukdomar i fråga om en särskild riskgrupp. Ur fångarnas synvinkel är syftet att förbättra vårdens kontinuitet mellan fängelset och det omgivande samhället och på längre sikt att minska de hälsomässiga skillnaderna mellan fångarna och den övriga befolkningen. Utskottet anser att det är viktigt att man vid planeringen av hälso- och sjukvårdstjänsterna för fångar också beaktar till exempel skillnaderna mellan könen och de särskilda behov som dessa medför.

Som det sägs i motiven till propositionen kan en välfungerande hälso- och sjukvård för fångar erbjuda en möjlighet att ingripa i marginaliserade människogrupperns problem och samtidigt bidra till att förebygga återfallsbrottslighet. I dagens läge när hälso- och sjukvården under tiden i fängelset ordnas separat från övriga offentliga hälsovårdstjänster avbryts dock befintliga vårdrelationer och därmed lider utvecklingen av resultatrik, kontinuerlig vård.

Det har bedömts att förtroendet för hälso- och sjukvårdspersonalen kan öka och tröskeln för att anlita hälso- och sjukvården sjunka när hälso- och sjukvårdspersonalen inte hör till fängelseorganisationen, fängelsets ledning eller den övriga fängelsepersonalen. Genom att hälso- och sjukvårdsuppgifterna separeras från övervakningsuppgifterna kan hälso- och sjukvårdspersonalen bättre fullgöra sina yrkesetiska skyldigheter och både det faktiska och det upplevda oberoendet ökar, står det i motiven.

Social- och hälsovårdsutskottet välkomnar liksom lagutskottet både överföringen till social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde och integreringen av hälso- och sjukvården för fångar med den allmänna hälso- och sjukvården. Utskottet anser också att det på grund av den specialkompetens som hälso- och sjukvården för fångar kräver är en bra lösning att samla ansvaret för verksamheten inom en rikstäckande enhet som är underställd Institutet för hälsa och välfärd.

Enligt förslaget ska Enheten för hälso- och sjukvård för fångar svara för ordnandet av hälso- och sjukvård och medicinsk rehabilitering som motsvarar fångarnas medicinska behov. Lagen ger goda möjligheter att förbättra vården och rehabiliteringen av fångar. Man bör även i framtiden se till att det finns tillräckliga resurser för detta. Utskottet betonar särskilt vikten av att ordna behövlig service i övergångsfasen mellan fängelsevistelsens slut och när fången kommer ut i det civila. Det är viktigt att myndigheterna samarbetar för att säkerställa kontinuiteten i vården och rehabiliteringen.

Efter reformen kommer det fortfarande att finnas bland annat socialarbetare och psykologer vid Brottpåföljdsmyndigheten. Man kan nu utnyttja samarbetet med Institutet för hälsa och välfärd i högre grad än förut för att utveckla deras arbete. Det är också meningen att i framtiden klarlägga personalens organisatoriska ställning till dessa delar. Lagutskottet föreslog i sitt utlåtande preciseringar i bestämmelserna om patientregisteranteckningar som görs av yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården och om informationsgången mellan de olika aktörerna inom förvalt-

Betänkande ShUB 10/2015 rd

ningsområdet. Social- och hälsovårdsutskottet föreslår att lagförslagen godkänns med ändringar enligt vad som närmare framgår av detaljmotiven.

Vid Åboenheten för psykiatriska sjukhuset för fångar är situationen exceptionell med tanke på den tillämpliga lagstiftningen. Enheten sörjer på det nationella planet för vården av fångar som tagits in för psykiatrisk vård oberoende av sin vilja, vilket sker med stöd av de särskilda bestämmelserna i mentalvårdslagen. Å andra sidan är en stor del av de fångar som vårdas vid enheten där av egen vilja med remiss av en fängelseläkare. Deras rättsliga ställning bestäms i första hand enligt fängelselagen och häktninglagen. Hälso- och sjukvårdspersonalen vid enheten kommer i framtiden inte längre att kunna utöva de övervaknings- och granskningsbefogenheter som de har i dag i egenskap av tjänstemän vid Brottpåföljdsmyndigheten, utan det är personalen vid Åbo-fängelset som ansvarar för dessa. Situationen vid psykiatriska sjukhuset för fångar kräver behörig utbildning för de anställda och tilläggsresurser för övervakningsuppgifterna. Enligt inhämtad utredning är det meningen att ordna tilläggsresurserna genom interna överföringar inom Brottpåföljdsmyndigheten.

Lagutskottet fäste i sitt utlåtande uppmärksamhet vid kostnaderna för det system som valts. Enligt propositionen kommer det att uppstå en bestående årlig tilläggskostnad på 250 000 euro när Institutet för hälsa och välfärd ska ordna verksamheten. Dessutom orsakar den nya tillsynsuppgift som gäller hälso- och sjukvården inom försvarsmakten tillsammans med denna reform ett behov av tilläggsresurser på 70 000 euro för Valvira och 150 000 euro för regionförvaltningsverken, utöver det anslag som redan tidigare beviljades för beredningen av reformen (421 000 euro). Utskottet anser att det är viktigt att överföringen till ett annat förvaltningsområde inte orsakar betydande merkostnader. Man bör också noga följa konsekvenserna av överföringen och hur den fungerar.

Styrning och tillsyn

Ett annat syfte med propositionen är att göra styrningen och tillsynen av hälso- och sjukvården för fångar i hela landet enhetlig bland annat med styrningen och tillsynen av den kommunala hälso- och sjukvården så att tillsynen sköts dels av Enheten för hälso- och sjukvård för fångar, dels även av regionförvaltningsverket och Valvira.

Syftet med en enhetlig organisationstillsyn är dessutom att främja tjänsternas kvalitet inom hälso- och sjukvården för fångar och att säkerställa patientsäkerheten och rättssäkerheten för de personer för vilka Enheten för hälso- och sjukvård för fångar ansvarar. Genom tillsynen och den tillhörande styrningen går det att säkerställa att hälso- och sjukvården för fångar motsvarar den offentliga hälso- och sjukvård som erbjuds befolkningen i övrigt. Utskottet anser att propositionen även till denna del är motiverad.

UTSKOTTETS DETALJMOTIVERING

Utskottet föreslår att de ändringar som riksdagen godkände vid behandlingen av proposition RP 48/2015 rd ska beaktas i lagförslag 2, 3 och 4.

Betänkande ShUB 10/2015 rd

Lag 1

5 §. Vid Brottspåföljdsmyndigheten kvarstår det fortfarande yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården som vid sidan av andra uppgifter fullgör uppgifter som hänför sig till patientvård. Eftersom Brottspåföljdsmyndigheten i framtiden inte längre har något eget patientregister föreslår utskottet att 2 mom. kompletteras så att dessa personer ska lagra uppgifter om vård av patienter i patientregistret vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar.

13 §. Utskottet föreslår en teknisk justering av hänvisningen så att den gäller 12 §.

16 §. Anmälan till en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten (Ny). I enlighet med lagutskottets utlåtande föreslår utskottet en bestämmelse om att Enheten för hälso- och sjukvård för fångar får göra anmälan till Brottspåföljdsmyndigheten om det finns skäl att misstänka att en fånge äventyrar ordningen eller säkerheten vid myndigheten eller en fånges eller någon annan persons säkerhet. Anmälan ska gälla fångens eventuella farlighet och får inte innehålla uppgifter om sjukdomens art eller andra detaljer om hälsotillstånd eller vården och behandlingen.

Lagförslagets 16—18 § blir 17—19 §.

Lag 6

2 kap.

10 §. Utskottet föreslår en teknisk korrigering i den finskspråkiga bestämmelsen.

19 kap.

8 a §. Anmälan till Enheten för hälso- och sjukvård för fångar (Ny). På samma sätt som i 16 § i lagförslag 1 föreslår utskottet en bestämmelse om att Brottspåföljdsmyndigheten får göra anmälan till Enheten för hälso- och sjukvård för fångar om det finns skäl att misstänka att en fånge äventyrar ordningen eller säkerheten vid enheten eller en fånges eller någon annan persons säkerhet.

11 §. Det föreslås att en hänvisning till den föreslagna nya 8 a § tas in i paragrafen.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Social- och hälsovårdsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 5 och 7—10 i proposition RP 49/2015 rd utan ändringar.

*Riksdagen godkänner lagförslag 1—4 och 6 i proposition RP 49/2015 rd med ändringar.
(Utskottets ändringsförslag)*

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om Enheten för hälso- och sjukvård för fångar

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Uppgifter och ledning för Enheten för hälso- och sjukvård för fångar

1 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på Enheten för hälso- och sjukvård för fångar som är underställd Institutet för hälsa och välfärd. Enhetens verksamhetsområde omfattar hela landet.

2 §

Ansvarsområde och uppgifter

Enheten för hälso- och sjukvård för fångar har till uppgift att ordna hälso- och sjukvård för fångar och häktade i enlighet med 10 kap. i fängelselagen (767/2005) och 6 kap. i häktningsslagen (768/2005).

3 §

Ledning och beslutanderätt

Enheten för hälso- och sjukvård för fångar leds av en föreståndare för hälso- och sjukvården för fångar. Föreståndaren avgör ärenden som gäller enheten, om det inte har föreskrivits att de ska avgöras av direktionen eller särskilt bestämts i arbetsordningen att någon annan tjänsteman ska avgöra dem.

Betänkande ShUB 10/2015 rd

4 §

Allmän styrning, utveckling, ledning och tillsyn

Den allmänna styrningen, utvecklingen, ledningen av och tillsynen över Enheten för hälso- och sjukvård för fångar hör till Institutet för hälsa och välfärd.

Enheten för hälso- och sjukvård för fångar har en direktion som tillsätts av Institutet för hälsa och välfärd för fyra år i sänder. Direktionen består av en ordförande, vice ordförande och högst sju andra ledamöter med personliga ersättare. Direktionen fastställer arbetsordningen för Enheten för hälso- och sjukvård för fångar.

2 kap.

Förande av patientregister och utlämnande av patientuppgifter

5 §

Patientregister

Enheten för hälso- och sjukvård för fångar ska föra ett patientregister i vilket de journalhandlingar som avses i 12 § i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992) ska lagras. De uppgifter som ska införas i journalhandlingarna och deras förvaringstider anges i nämnda paragraf och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Bestämmelser om sekretess för de uppgifter som ingår i journalhandlingarna finns i 13 § i den nämnda lagen.

Uppgifter i patientregistret får endast behandlas av personer som vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar eller på uppdrag av den deltar i vården av patienten eller i andra uppgifter i samband med vården. **Yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården som är anställda av Brottsföljdsmyndigheten ska lagra de uppgifter som uppkommit när de utför sina hälso- och sjukvårdsuppgifter i det patientregister som avses i denna paragraf.**

På behandlingen av patientuppgifter tillämpas dessutom bestämmelserna i lagen om elektrokirurgisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården (159/2007).

6 §

Utlämnande av uppgifter ur patientregistret

Utöver vad som föreskrivs om utlämnande av patientuppgifter utan patientens skriftliga samtycke i 13 § 3 och 4 mom. i lagen om patientens ställning och rättigheter eller i någon annan lag, får en läkare som svarar för hälso- och sjukvården för fångar eller intagna i en enhet vid Brottsföljdsmyndigheten, eller enligt läkarens instruktion någon annan yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården, lämna ut uppgifter som lagrats i patientregistret enligt följande:

1) till direktören för bedömningscentrumet eller fängelsedirektören eller en tjänsteman vid Brottsföljdsmyndigheten som utsetts av någondera av dem, sådana uppgifter om risk för våld, självmord eller smittsam sjukdom eller andra motsvarande, sjukdomsrelaterade risker som gäller en fånge eller intagen i en enhet vid Brottsföljdsmyndigheten och som är nödvändiga för att

Betänkande ShUB 10/2015 rd

skydda personens liv, hälsa eller säkerhet eller för att förhindra att andra personers liv, hälsa eller säkerhet äventyras,

2) till direktören för bedömningscentrumet eller fängelsedirektören eller en tjänsteman vid Brottspåföljdsmyndigheten som utsetts av någondera av dem och som svarar för funktionerna i fråga, sådana uppgifter som anknyter till säkerställandet av arbetarskyddet och som är nödvändiga för bedömning av arbetsförmågan hos en fånge eller intagen i en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten när han eller hon ska placeras i arbete samt sådana uppgifter som är nödvändiga för bedömningen av funktionsförmågan hos en fånge eller intagen i enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten när han eller hon ska placeras i studier eller annan verksamhet,

3) till en tjänsteman vid Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet i vars tjänsteuppgifter ingår behandling av ett sådant frigivningsärende i fråga om en fånge som avses i 1 § 2 mom. i lagen om förfarandet vid frigivning av långtidsfångar (781/2005), en bedömning av risken för våld och en farlighetsbedömning för behandlingen av ärendet samt till direktören för bedömningscentrumet eller fängelsedirektören eller en tjänsteman som utsetts av någondera av dem och som svarar för funktionerna i fråga, ett skriftligt utlåtande om slutsatserna av farlighetsbedömningen för planering och genomförande av den verksamhet som ordnas med stöd av den bedömda risken för våld.

Utan patientens samtycke får sådana uppgifter i patientregistret lämnas ut till yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården som är anställda vid Brottspåföljdsmyndigheten som är nödvändiga för deras uppgifter inom hälso- och sjukvården.

Utan skriftligt samtycke av den registrerade personen får endast sådana uppgifter som avses i 1 mom. 1 och 2 punkten och som inte anger sjukdomens art eller någon annan detalj om personens hälsotillstånd eller vård röjas för andra anställda inom Brottspåföljdsmyndigheten än dess yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården.

För ändamål som avses i 1 mom. 3 punkten får också uppgifter som ingår i utlåtandet om en i 17 kap. 45 § i rättegångsbalken avsedd undersökning av sinness tillståndet hos en svarande i brottmål lämnas ut till den del där bedöms om den åtalade ska anses vara synnerligen farlig för någon annans liv, hälsa eller frihet.

7 §

Rätt att få uppgifter av andra verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård och av andra myndigheter

Utöver vad som föreskrivs någon annanstans i lag har Enheten för hälso- och sjukvård för fångar trots sekretessbestämmelserna rätt att av andra verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård få uppgifter ur patientregistret för utarbetande av det utlåtande eller den bedömning av risken för våld i fråga om en fånge som avses i 1 § 2 mom. i lagen om förfarandet vid frigivning av långtidsfångar samt för planering och genomförande av den verksamhet som ordnas med stöd av den lagen i en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten. För utarbetande av den bedömning eller det utlåtande som avses ovan har Enheten för hälso- och sjukvård för fångar rätt att av Institutet för hälsa och välfärd få uppgifter som ingår i en i 17 kap. 45 § i rättegångsbalken avsedd undersökning av sinness tillståndet hos en svarande i brottmål och i det utlåtande som ges om den.

Uppgifter som avses i 1 mom. får endast hanteras av sådana tjänstemän vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar som nödvändigtvis behöver uppgifterna för att utföra de uppgifter som

Betänkande ShUB 10/2015 rd

nämns i momentet. Handlingarna ska förstöras så snart de inte längre behövs för de syften som anges i momentet.

Enheten för hälso- och sjukvård för fångar har rätt att få uppgifter som ingår i Brottspåföljdsmyndighetens verkställighetsregister, samhällspåföljdsregister samt övervaknings- och verksamhetsregister till den del det är nödvändigt för att de personer som är verksamma vid enheten ska kunna utföra sina uppgifter. Uppgifterna kan även lämnas genom teknisk anslutning. Innan anslutningen öppnas ska det säkerställas att uppgifterna skyddas på behörigt sätt.

3 kap.

Styrning och tillsyn av hälso- och sjukvården för fångar

8 §

Allmän styrning, planering, utveckling och tillsyn

Social- och hälsovårdsministeriet har hand om den allmänna styrningen, planeringen, utvecklingen och tillsynen av hälso- och sjukvården för fångar.

9 §

Behörigheten för tillsynsmyndigheterna för hälso- och sjukvården

Regionförvaltningsverket utövar tillsyn över lagligheten i den hälso- och sjukvård för fångar som ordnas och produceras av Enheten för hälso- och sjukvård för fångar och utövar styrning med anknytning till vården.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården styr regionförvaltningsverkets verksamhet i fråga om verkställigheten, samordningen och harmoniseringen av tillsynen och den därtill relaterade styrningen. Trots vad som föreskrivs i 1 mom. övervakar tillstånds- och tillsynsverket lagligheten i den hälso- och sjukvård för fångar som ordnas och produceras av Enheten för hälso- och sjukvård för fångar och utövar styrning med anknytning till vården i synnerhet när det är fråga om

- 1) principiellt viktiga eller vittsyftande ärenden,
- 2) ärenden som har väsentligt samband med övervakningsärenden som behandlas vid Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och som gäller annan hälso- och sjukvård eller yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården, samt
- 3) ärenden som de tjänstemän vid regionförvaltningsverket som behandlar övervakningsärenden är jäviga att behandla.

Närmare bestämmelser om arbetsfördelningen mellan Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och regionförvaltningsverket i fråga om tillsynen och den därtill hörande styrningen utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet.

Betänkande ShUB 10/2015 rd

10 §

Styrnings- och utvärderingsbesök

För att genomföra styrning enligt 9 § får regionförvaltningsverket och Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården göra styrnings- och utvärderingsbesök hos de verksamhetsställen vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar som ordnar och producerar hälso- och sjukvårdstjänster.

Styrnings- och utvärderingsbesöken och programmet för dem ska avtalas på förhand med Enheten för hälso- och sjukvård för fångar och det berörda verksamhetsstället.

11 §

Inspektionsrätt

Regionförvaltningsverket och Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården får inspektera den hälso- och sjukvårdsverksamhet och de hälso- och sjukvårdstjänster som avses i denna lag samt de verksamhetsställen och lokaler som används vid ordnandet av dem när det finns grundad anledning att förrätta en inspektion. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården kan ålägga regionförvaltningsverket att på dess vägnar förrätta inspektionen. En inspektion får förrättas utan förhandsanmälan. Beslutet om inspektion får inte överklagas genom besvär.

Inspektören ska ges tillträde till fängelset och alla lokaler i verksamhetsstället för Enheten för hälso- och sjukvård för fångar. Vid inspektionen ska, trots sekretessbestämmelserna, alla handlingar som inspektören begär och som är nödvändiga för inspektionen läggas fram, och inspektören ska avgiftsfritt ges de kopior han eller hon begär. Inspektören har även rätt att ta fotografier under inspektionen. Inspektionsrätten gäller inte lokaler och utrymmen som används för varaktigt boende. Rätten att fotografera gäller inte fångar och intagna i en enhet vid Brottsförhållningsmyndigheten.

Inspektören kan biträdas av sådana experter som behövs för inspektionen. På experterna tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974). Polisen ska vid behov ge regionförvaltningsverket och Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården handräckning för förrättandet av en inspektion.

På inspektioner tillämpas i övrigt 39 § i förvaltningslagen (434/2003).

12 §

Förelägganden och tvångsmedel

Om brister eller andra missförhållanden som äventyrar patientsäkerheten upptäcks i ordnandet eller genomförandet av hälso- och sjukvården för fångar eller om verksamheten i övrigt strider mot denna lag eller någon annan lag som gäller hälso- och sjukvården för fångar, kan regionförvaltningsverket eller Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården meddela ett föreläggande om hur de ska avhjälpas. När föreläggandet meddelas ska det utsättas en tid inom vilken de behövliga åtgärderna ska vidtas. Om patientsäkerheten så kräver kan det bestämmas att verk-

Betänkande ShUB 10/2015 rd

ksamheten omedelbart ska avbrytas eller användningen av en verksamhetsenhet, en del av den eller en anordning förbjudas omedelbart.

Regionförvaltningsverket och Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården kan vid vite eller vid äventyr att verksamheten avbryts eller att användningen av en verksamhetsenhet eller en del därav eller av en anordning förbjuds, förplikta Enheten för hälso- och sjukvård för fångar att iaktta ett i 1 mom. avsett föreläggande.

Beslut av regionförvaltningsverket och av Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården om avbrytande av verksamheten eller om förbud mot användningen av en verksamhetsenhet eller en del därav eller av en anordning ska iakttas trots att ändring har sökts, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat.

Bestämmelserna i denna paragraf gäller inte sådan verksamhet som avses i läkemedelslagen (395/1987) och som övervakas av Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet eller sådan verksamhet som avses i strålskyddslagen (592/1991) och som övervakas av Strålsäkerhetscentralen. Om regionförvaltningsverket eller Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården i sin tillsyn upptäcker brister eller andra missförhållanden i läkemedelsförsörjningen, ska Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet underrättas om dessa. Brister och missförhållanden som konstaterats vid användning av strålning ska anmälas till Strålsäkerhetscentralen.

13 §

Administrativ styrning samt uppmaning

Om en brist, felaktighet eller försummelse eller något annat missförhållande som upptäcks vid ordnandet eller genomförandet av hälso- och sjukvården inte ger anledning till åtgärder enligt 12 §, kan regionförvaltningsverket och Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården delge Enheten för hälso- och sjukvård för fångar eller den person som svarar för den felaktiga verksamheten sin uppfattning om ett lagenligt förfarande eller göra den övervakade uppmärksam på att verksamheten ska ordnas på behörigt sätt och på kraven på god förvaltning. Regionförvaltningsverket och Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården kan också uppmana den övervakade att avhjälpa bristen eller missförhållandet. Om de åtgärder som avses ovan inte kan betraktas som tillräckliga med hänsyn till de omständigheter som inverkar på helhetsbedömningen av ärendet, kan regionförvaltningsverket och Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ge den övervakade en anmärkning för framtiden.

Administrativa styråtgärder eller uppmaningar av regionförvaltningsverket eller Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården enligt denna paragraf får inte överklagas genom besvär.

14 §

Behandling av tillsynsärenden

Regionförvaltningsverket och Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ska på basis av ett tillsynsärende som kommit till deras kännedom vidta de åtgärder som de anser vara befogade med tanke på säkerställandet av patientsäkerheten eller efterlevnaden av lagen.

Betänkande ShUB 10/2015 rd

Tillsynsärenden som baserar sig på händelser som ligger mer än två år tillbaka i tiden undersöks inte utan särskild orsak.

Särskilda bestämmelser om att ta ärenden till behandling enligt anmärknings- och klagomålsförfarandet finns i förvaltningslagen (432/2003) och lagen om patientens ställning och rättigheter.

15 §

Tillsynsmyndighetens rätt att få uppgifter

Enheten för hälso- och sjukvård för fångar är skyldig att till regionförvaltningsverket och Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården lämna uppgifter och utredningar som dessa begär, om de är nödvändiga för fullgörandet av respektive verks styrnings- och tillsynsuppdrag enligt denna lag. Uppgifterna och utredningarna ska lämnas avgiftsfritt och oberoende av sekretessbestämmelserna.

4 kap.

Särskilda bestämmelser

16 § (Ny)

Anmälan till en enhet vid Brottpåföljdsmyndigheten

Om det med stöd av omständigheter som framkommit i samband med anordnandet av hälso- och sjukvård för fångar finns skäl att misstänka att en fånge äventyrar ordningen eller säkerheten vid Brottpåföljdsmyndigheten eller en fånges eller någon annan persons säkerhet, får Enheten för hälso- och sjukvård för fångar anmäla saken till en enhet vid Brottpåföljdsmyndigheten. Anmälan får dock inte ange sjukdomens art eller andra detaljer om hälsotillstånd eller vården och behandlingen.

17 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Närmare bestämmelser om direktionen för Enheten för hälso- och sjukvård för fångar och om direktionens uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom förordning av statsrådet utfärdas också närmare bestämmelser om personalen vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar samt om behörighetsvillkoren för och anställningen av de ledande tjänstemännen.

I enhetens arbetsordning bestäms om dess interna arbetsfördelning och om hur verksamheten i övrigt ska ordnas.

Betänkande ShUB 10/2015 rd

5 kap.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

18 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

19 §

Övergångsbestämmelser

En hänvisning till Brottsförhållningsmyndighetens hälsovårdsenhet eller Fångvårdsväsendets hälsovårdsenhet i någon annan lag eller förordning eller i beslut av statsrådet eller ett ministerium avser efter denna lags ikraftträdande en hänvisning till Enheten för hälso- och sjukvård för fångar.

Personalen vid Brottsförhållningsmyndighetens hälsovårdsenhet samt motsvarande tjänster överförs när denna lag träder i kraft till Enheten för hälso- och sjukvård för fångar. Vid överföringen iakttas bestämmelserna i 2 kap. i statstjänstemannalagen (750/1994).

Enheten för hälso- och sjukvård för fångar är som arbetsgivare skyldig att i enlighet med 5 § i lagen om kollektivavtal (436/1946) iakttä bestämmelserna i det tjänstekollektivavtal om lönesystem som Brottsförhållningsmyndigheten ingått, sådana de gällde för enheten den 31 december 2015 fram till utgången av den pågående avtalsperioden.

2.

Lag

om ändring av 2 och 3 § i lagen om patientens ställning och rättigheter

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992) 2 § 4 punkten och 3 § 1 mom., sådana de lyder 2 § 4 punkten i lag 741/2011, och 3 § 1 mom. i lag 1335/2010, som följer:

Betänkande ShUB 10/2015 rd

1 kap.

Allmänna bestämmelser

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

4) *verksamhetsenhet för hälso- och sjukvård* en hälsovårdscentral enligt folkhälsolagen (66/1972) och andra kommunala verksamhetsenheter som sköter uppgifter enligt folkhälsolagen, sjukhus och separata verksamhetsenheter för sjukvård samt andra helheter med ansvar för vården som samkommunen för sjukvårdsdistriktet bestämmer enligt lagen om specialiserad sjukvård (1062/1989), enheter som tillhandahåller hälso- och sjukvårdstjänster enligt lagen om privat hälso- och sjukvård (152/1990), arbetshälsoinstitutet till den del det tillhandahåller hälso- och sjukvårdstjänster enligt lagen om arbetshälsoinstitutets verksamhet och finansiering (159/1978), statens sinnessjukhus enligt lagen om statens sinnessjukhus (1292/1987), enheter inom försvarsmakten som svarar för att ordna hälso- och sjukvård enligt lagen om hälsovården inom försvarsmakten (322/1987) till den del de producerar hälso- och sjukvårdstjänster samt Enheten för hälso- och sjukvård för fångar enligt lagen om Enheten för hälso- och sjukvård för fångar (/),

2 kap.

Patientens rättigheter

3 §

Rätt till god hälso- och sjukvård samt till gott bemötande

Var och en som varaktigt bor i Finland har utan diskriminering och inom gränserna för de resurser som vid respektive tidpunkt står till hälso- och sjukvårdens förfogande rätt till sådan hälso- och sjukvård som hans eller hennes hälsotillstånd förutsätter. I fråga om sådana personers rätt till vård som tillfälligt vistas i Finland gäller vad som föreskrivs särskilt eller vad som avtalas därom mellan stater på basis av ömsesidighet. I fråga om kommunernas och statens skyldighet att ordna hälso- och sjukvårdstjänster gäller dessutom folkhälsolagen, lagen om specialiserad sjukvård, hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010), lagen om smittsamma sjukdomar (583/1986), mentalvårdslagen (1116/1990), lagen om Enheten för hälso- och sjukvård för fångar (/) och lagen om hälsovården inom försvarsmakten.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av 2 § i lagen om Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (669/2008) 2 §
1 mom. 1 punkten, sådan den lyder i lag 818/2015, som följer:

2 §

Uppgifter

Verket ska sköta följande:

1) den tillståndsförvaltning, styrning och tillsyn som föreskrivs för verket i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994), lagen om yrkesutbildade personer inom socialvården (817/2015), folkhälsolagen (66/1972), lagen om företagshälsovård (1383/2001), lagen om specialiserad sjukvård (1062/1989), hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010), mentalvårdslagen (1116/1990), lagen om privat hälso- och sjukvård (152/1990), lagen om smittsamma sjukdomar (583/1986), **lagen om hälsovården inom försvarsmakten (322/1987)**, lagen om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården (159/2007), lagen om elektroniska recept (61/2007), socialvårdslagen (1301/2014), lagen om privat socialservice (922/2011), lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/1977), hälsoskyddslagen (763/1994), alkohollagen (1143/1994), tobakslagen (693/1976), gentekniklagen (377/1995), lagen om produkter och utrustning för hälso- och sjukvård (629/2010) och lagen om Enheten för hälso- och sjukvård för fångar (/),

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om temporär ändring av 2 § i lagen om Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården

I enlighet med riksdagens beslut
ändras temporärt i lagen om Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (669/2008) 2 § 1 mom. 1 punkten, sådan den lyder i lag 927/2011, som följer:

2 §

Uppgifter

Verket ska sköta följande:

1) den tillståndsförvaltning, styrning och tillsyn som föreskrivs för verket i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994), folkhälsolagen (66/1972), lagen om företagshälsovård (1383/2001), lagen om specialiserad sjukvård (1062/1989), hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010), mentalvårdslagen (1116/1990), lagen om privat hälso- och sjukvård (152/1990), lagen om smittsamma sjukdomar (583/1986), **lagen om hälsovården inom försvarsmakten (322/1987)**, lagen om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården (159/2007), lagen om elektroniska recept (61/2007), socialvårdslagen (1301/2014), lagen om privat socialservice (922/2011), lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/1977), hälsoskyddslagen (763/1994), alkohollagen (1143/1994), tobakslagen (693/1976), gentekniklagen (377/1995), lagen om produkter och utrustning för hälso- och sjukvård (629/2010) och lagen om Enheten för hälso- och sjukvård för fångar (/),

— — — — —

Denna lag träder i kraft den 20 och gäller till och med den 29 februari 2016.

5.

Lag

om ändring av 4 § i lagen om Brottspåföljdsmyndigheten

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Brottspåföljdsmyndigheten (953/2009) 4 § 1 mom. och
fogas till 4 § ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 och 3 mom. blir 3 och 4 mom.,
av dem 4 § 1 mom. sådant det lyder i lag 715/2012, som följer:

4 §

Organisation

Vid Brottspåföljdsmyndigheten finns en centralförvaltningsenhet och en utbildningscentral.
För Brottspåföljdsmyndighetens gemensamma uppgifter kan även andra enheter inrättas.

För ordnandet av hälso- och sjukvården för fångar svarar Enheten för hälso- och sjukvård för fångar enligt lagen om Enheten för hälso- och sjukvård för fångar (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag

om ändring av fängelselagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i fängelselagen (767/2005) 1 kap. 4 § 1 mom., 2 kap. 10 § 1 mom., 5 kap. 9 § 2 mom.,
10 kap. 1 §, 2 § 1 mom., 3 § 1 mom., 7, 8, 10 och 11 §, 12 kap. 1 § 2 mom. **och 19 kap. 11 §,**
av dem 1 kap. 4 § 1 mom., 5 kap. 9 § 2 mom. och 12 kap. 1 § 2 mom. sådana de lyder i lag 393/
2015, 2 kap. 10 § 1 mom. sådant det lyder i lag 33/2015, samt 10 kap. 1, 7, 8, 10 och 11 § sådana
de lyder i lag 735/2011, **och**
fogas till 19 kap. en ny 8 a § som följer:

Betänkande ShUB 10/2015 rd

1 kap.

Allmänna bestämmelser om verkställighet av fängelse

4 §

Organisationen för verkställighet av fängelse

För verkställighet av fängelse svarar Brottsförhållandenmyndigheten. Brottsförhållandenmyndigheten är uppdelad i brottsförhållandenregioner. Varje brottsförhållandenregion har ett bedömningscentrum och fängelser. För ordnandet av hälso- och sjukvården svarar den i lagen om Enheten för hälso- och sjukvård för fångar (/) avsedda Enheten för hälso- och sjukvård för fångar som är underställd Institutet för hälsa och välfärd. För verkställighet av domar svarar en riksomfattande verkställighetsenhet.

2 kap

Inledande av verkställighet

10 §

Beslutanderätt

Direktören för ett bedömningscentrum eller den tjänsteman som i arbetsordningen förordnats till direktörens ställföreträdare beslutar om i 3 § och 4 § 1 och 2 mom. avsett uppskov med fängelsestraff och i 6 § avsett återkallande av uppskov. En utnättningsman beslutar om uppskov med i 4 § 3 mom. avsett förvandlingsstraff för böter och om återkallande av sådant uppskov. Utlåtande från Enheten för hälso- och sjukvård för fångar ska begäras när uppskov söks av hälsoskäl.

5 kap.

Placering i fängelset

9 §

Beslutanderätt

En sysselsättningsansvarig eller en tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning beslutar om placering av fångar på avdelningar, så som bestäms i fängelsets arbetsordning. En sysselsättningsansvarig eller säkerhetsansvarig eller en tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning beslutar om avskilt boende på en fånges egen begäran. Den överläkare el-

Betänkande ShUB 10/2015 rd

ler av denne utsedda läkare som svarar för verksamheten på ett sjukhus vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar beslutar om intagning på sjukhuset och utskrivning därifrån.

— — — — —

10 kap.

Social- och hälsovård

1 §

Hälso- och sjukvård för fångar

Enheten för hälso- och sjukvård för fångar svarar för ordnandet av hälso- och sjukvård samt medicinsk rehabilitering som motsvarar fångarnas medicinska behov. Enheten för hälso- och sjukvård för fångar har sjukhus och polikliniker som har verksamhetsställen vid olika enheter inom Brottsföljdsmyndigheten.

På fångar som är patienter vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar tillämpas denna lag. För straffverkställighet vid enheten svarar Brottsföljdsmyndigheten. Brottsföljdsmyndigheten ska se till att fångarna har tillgång till vård och rehabilitering enligt 1 mom.

Bestämmelserna i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992), lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994), mentalvårdslagen (1116/1990), lagen om smittsamma sjukdomar (583/1986) och lagen om företagshälsovård (1383/2001) ska iakttas när hälso- och sjukvården ordnas.

2 §

Temporär vård och undersökning utanför fängelset

Om en fånge är sjuk eller skadad och inte på tillbörligt sätt kan vårdas eller undersökas vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar, ska han eller hon under behövlig bevakning temporärt sändas för vård eller undersökning utanför fängelset.

— — — — —

3 §

Frigivning från ett fängelse för vård

Om en fånge på grund av en allvarlig sjukdom eller en svår skada fortgående befinner sig i livsfara eller i ett tillstånd som kräver specialistvård, och om behandling av fången vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar eller i vård enligt 2 § är särskilt svår att ordna, kan han eller hon frigges för vård utanför fängelset.

— — — — —

Betänkande ShUB 10/2015 rd

7 §

Kostnader för hälso- och sjukvård

Hälsovård, sjukvård och medicinsk rehabilitering enligt fängarnas medicinska behov betalas med statsmedel. Betalningsskyldigheten för staten kräver att den undersökning eller vård som ordnas utanför fängelset ska vara ordinerad eller godkänd av en läkare vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar.

8 §

Vård på egen bekostnad

En fånge har rätt att på egen bekostnad med tillstånd av en läkare vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar få medicinering, undersökning och annan hälso- och sjukvård i fängelset.

10 §

Beslutanderätt

Beslut om medicinering, innehav av mediciner, undersökning och annan hälso- och sjukvård som gäller fångar i fängelser fattas av en läkare vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar. En tandläkare fattar beslut om tandvård.

Fängelsedirektören beslutar, efter att om möjligt ha hört en läkare, om att sända en fånge för vård eller undersökning enligt 2 §. Brottsförvaltningsmyndighetens centralförvaltningsenhet beslutar på framställning av fängelset och efter att ha hört den läkare som är föreståndare för Enheten för hälso- och sjukvård för fångar om frigivning från fängelset enligt 3 §.

11 §

Närmare föreskrifter

Institutet för hälsa och välfärd meddelar närmare föreskrifter om ordnande av hälsokontroller samt hälso- och sjukvård för fångar i fängelserna.

Betänkande ShUB 10/2015 rd

12 kap.

Brevväxling, telefonsamtal och elektronisk kommunikation

1 §

Brevväxling och granskning av postförsändelser

Brev eller andra postförsändelser till eller från en fånge får öppnas och dess innehåll granskas utan att ett eventuellt meddelande i försändelsen läses, om formen eller storleken på försändelsen är sådan att man kan sluta sig till att den också innehåller någonting annat än ett förtroligt meddelande eller om det annars finns grundad anledning att misstänka att den innehåller i 1 mom. avsedda förbjudna ämnen eller föremål. Trots bestämmelserna i detta moment får brev eller andra postförsändelser till en fånge i ett slutet fängelse eller i en enhet underställd Enheten för hälso- och sjukvård för fångar dock öppnas och dess innehåll granskas utan att ett eventuellt meddelande i försändelsen läses, för att ta reda på om försändelsen innehåller nämnda ämnen eller föremål.

19 kap.

Anmälningar och lämnande av upplysningar

8 a § (Ny)

Anmälan till Enheten för hälso- och sjukvård för fångar

Om det med stöd av omständigheter som framkommit i samband med övervakningen av fångar eller vid skötseln av Brottsförhållandenmyndighetens andra uppgifter finns skäl att misstänka att en fånge äventyrar ordningen eller säkerheten vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar eller en fånges eller någon annan persons säkerhet, får Brottsförhållandenmyndigheten anmäla saken till Enheten för hälso- och sjukvård för fångar.

11 § (Ny)

Beslutanderätt

Fängelsedirektören eller en av direktören förordnad säkerhetsansvarig beslutar om anmälningar och lämnande av upplysningar enligt 1, 2, 4, 5, 8 och 8 a §.

Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

Lag

om ändring av häktningsslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i häktningsslagen (768/2005) 6 kap. 1, 2 och 6 §, 7 § 1 mom. och 8 § samt 16 kap. 1 § 1 och 3 punkt,
av dem 6 kap. 1 och 6 §, 7 § 1 mom. och 8 § sådana de lyder i lag 736/2011 samt 16 kap. 1 § 1 och 3 punkt sådana de lyder i lag 394/2015, som följer:

6 kap.

Social- och hälsovård

1 §

Hälso- och sjukvård för häktade

Enheten för hälso- och sjukvård för fångar svarar för ordnandet av hälso- och sjukvård samt medicinsk rehabilitering som motsvarar de häktades medicinska behov. Brottspåföljdsmyndigheten ska se till att de häktade har tillgång till sådan vård och rehabilitering.

En häktad har rätt att med tillstånd av en läkare vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar på egen bekostnad få medicinering, undersökningar och annan hälso- och sjukvård i fängelset, om det inte äventyrar syftet med häktningen.

Bestämmelserna i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992), lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994, mentalvårdslagen, lagen om smittsamma sjukdomar (583/1986) och lagen om företagshälsovård (1383/2001) ska iakttas när hälso- och sjukvården ordnas.

2 §

Temporär vård och undersökning utanför fängelset

Om en häktad är sjuk eller skadad och inte på tillbörligt sätt kan vårdas eller undersökas vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar, ska han eller hon under behövlig bevakning temporärt sändas för vård eller undersökning utanför fängelset.

Betänkande ShUB 10/2015 rd

6 §

Kostnader för hälso- och sjukvård

Hälsovård, sjukvård och medicinsk rehabilitering enligt de häktades medicinska behov betalas med statsmedel. Betalningsskyldigheten för staten kräver att den undersökning eller vård som ordnas utanför fängelset ska vara ordinerad eller godkänd av en läkare vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar.

7 §

Beslutanderätt

Beslut om medicinering, innehav av mediciner, undersökning och annan hälso- och sjukvård som gäller häktade i fängelser fattas av en läkare vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar. En tandläkare fattar beslut om tandvård.

— — — — —

8 §

Närmare föreskrifter

Institutet för hälsa och välfärd meddelar närmare föreskrifter om ordnande av hälsokontroller samt hälso- och sjukvård för häktade i fängelserna.

16 kap

Särskilda bestämmelser

1 §

Tillämpning av fängelselagen

Vid verkställighet av häktning tillämpas vad som föreskrivs om verkställighet av fängelse i följande bestämmelser i fängelselagen:

1) 1 kap. 4 § om organisationen för verkställighet av fängelse, 5 a § om nära anhörig och annan närstående, 6, 8 och 9 § om utövande av befogenheter och om behörighet samt 11 § om handräckning,

— — — — —

3) 5 kap. 1 § 1 mom. om avdelningar, 8 § om dagordningen på en avdelning, 9 § 1 mom. om beslutanderätten vid fastställande av dagordningen på avdelningarna och om beslutanderätten för en i 9 § 2 mom. avsedd överläkare eller av denne utsedd läkare,

— — — — —

Betänkande ShUB 10/2015 rd

Denna lag träder i kraft den 20 .

8.

Lag

om ändring av 77 § i lagen om verkställighet av samhällspåföljder

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om verkställighet av samhällspåföljder (400/2015) 77 § som följer:

77 §

Övervakning av läkemedelsbehandling och omprövning av villkor om läkemedelsbehandling, annan behandling och stöd

Enheten för hälso- och sjukvård för fångar ska avtala med ett universitetssjukhus och en enhet inom den specialiserade sjukvården om hur läkemedelsbehandlingen ska ordnas och därmed förknippade blod- och urinprov tas.

Villkor om läkemedelsbehandling och eventuell annan behandling och stöd ska omprövas med högst tre månaders intervall.

En läkare vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar fattar beslut om övervakning och avslutande av läkemedelsbehandling samt annan behandling och stöd. I brådskande fall kan också en läkare vid det sjukhus eller den enhet inom den specialiserade sjukvården som avses i 1 mom. avbryta läkemedelsbehandlingen tillfälligt. En läkare vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar ska omedelbart informeras om att läkemedelsbehandlingen tillfälligt avbrutits. Denna läkare fattar det slutliga beslutet om läkemedelsbehandlingen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

9.

Lag

om ändring av lagen om övervakad frihet på prov

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om övervakad frihet på prov (629/2013) 4 §, 13 § 2 mom., 20 § och 32 § 3 mom.,
av dem 4§, 13 § 2 mom. och 32 § 3 mom. sådana de lyder i lag 404/2015, som följer:

4 §

Läkemedelsbehandling och psykosocial behandling som villkor för friheten på prov

Som villkor för övervakad frihet på prov kan ställas att en fånge som dömts för sexualbrott förbinder sig att iaktta sådan läkemedelsbehandling för förebyggande av återfall i sexualbrott som en läkare vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar har förordnat för fången och till övervakning av läkemedelsbehandlingen. Förutom iakttagande av förordnanden om läkemedelsbehandling kan det också som villkor ställas att fången förbinder sig att iaktta förordnanden om psykosocial behandling och psykosocialt stöd. Som villkor ställs i detta fall också att fången förbinder sig att fortsätta iaktta läkemedelsbehandlingen och eventuellt tillhörande annan behandling och stöd och samtycker till övervakningen av att förordnandena iakttas också under villkorlig frigivning.

Fången ska ge en läkare vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar sitt skriftliga samtycke till läkemedelsbehandlingen. Innan samtycket ges ska läkaren klargöra verkningarna av läkemedelsbehandlingen för fången.

Före placeringen i frihet på prov ska Brottsförhållandenmyndigheten för fången klargöra de påföljder som ett upphörande med läkemedelsbehandlingen leder till. Bestämmelser om påföljderna finns i 26 § och i 74 § i lagen om verkställighet av samhällspåföljder (400/2015).

13 §

Beredning av övervakad frihet på prov för långtidsfångar

Bedömningscentrumet ska vid behov stå i kontakt med de myndigheter, inrättningar, samman-
slutningar och enskilda personer som berörs av verkställigheten av friheten på prov samt vid be-
hov personligen kalla fången till bedömningscentrumet för en bedömning. Bedömningscentrum-
et ger sitt utlåtande om huruvida den övervakade friheten på prov i fråga om fången som avtjänar
ett fängelsestraff på livstid eller hela straffet upprätthåller och främjar hans eller hennes färdig-
heter för anpassning i samhället, samt reder ut huruvida de övriga förutsättningarna för överva-

Betänkande ShUB 10/2015 rd

kad frihet på prov uppfylls. Särskilda bestämmelser gäller för utlåtandet från Enheten för hälso- och sjukvård för fångar.

— — — — —

20 §

Övervakning av läkemedelsbehandling

En fänge som har förbundit sig till läkemedelsbehandling som avses i 4 § ska lämna de urin- eller blodprov som är nödvändiga för övervakningen av läkemedelsanvändningen och fastställandet av behandlingens säkerhet. Den som har placerats i frihet på prov är skyldig att infinna sig vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar eller ett universitetssjukhus eller en enhet inom den specialiserade sjukvården som anges separat för att lämna prov.

Enheten för hälso- och sjukvård för fångar ska med universitetssjukhuset eller enheten inom den specialiserade sjukvården avtala om hur läkemedelsbehandlingen ska ordnas och tillhörande blod- och urinprov tas.

32 §

Beslutanderätt

En läkare vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar fattar beslut om påbörjande, övervakning och upphörande av sådan läkemedelsbehandling och annan behandling och stöd som avses i 4 §. I brådskande fall kan också en läkare vid ett sjukhus eller en enhet inom den specialiserade sjukvården som avses i 20 § avbryta läkemedelsbehandlingen tillfälligt. En läkare vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar ska omedelbart informeras om att behandlingen avbrutits tillfälligt. Denna läkare fattar det slutliga beslutet om läkemedelsbehandlingen.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den 20 .

10.

Lag

om ändring av lagen om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten (1069/2015) 10 och 27 § samt 29 § 3 mom. och
ändras 3 § 1 och 2 mom., 13 § 2 och 3 mom. samt rubriken för 29 § och 29 § 4 mom. som följer:

2 kap.

Brottspåföljdsmyndighetens personregister

3 §

Brottspåföljdsmyndighetens riksomfattande personregister

För behandling av uppgifter som avses i denna lag förvaltar Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet Brottspåföljdsmyndighetens informationssystem med tillhörande register. Brottspåföljdsmyndighetens informationssystem omfattar följande personregister:

- 1) verkställighetsregistret,
 - 2) samhällspåföljdsregistret,
 - 3) övervaknings- och verksamhetsregistret,
 - 4) säkerhetsregistret.
-

3 kap.

Principer för behandling av uppgifter

13 §

Behörighet att behandla uppgifter

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. får

- 1) uppgifterna i det klientregister för socialvård som ingår i samhällspåföljdsregistret och i det klientregister för socialvård som ingår i övervaknings- och verksamhetsregistret behandlas endast av personer som deltar i skötseln av uppgifter inom socialvården,

Betänkande ShUB 10/2015 rd

2) uppgifterna i säkerhetsregistret behandlas endast av sådana tjänstemän vid Brottspåföljdsmyndigheten som särskilt utsetts av Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet.

Utöver vad som föreskrivs i 2 mom. 1 punkten iakttas dessutom vad som i lagen om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården föreskrivs om övervakning av användningen.

29 §

Rätt att få uppgifter av domstol

Handlingar som erhållits med stöd av denna paragraf får endast hanteras av sådana tjänstemän vid Brottspåföljdsmyndigheten som nödvändigtvis behöver handlingarna för att utföra sina i 1 mom. nämnda uppgifter. Handlingarna ska förstöras så snart de inte längre behövs för de syften som anges i de momenten.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors 26.11.2015

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Tuula Haatainen sd
vice ordförande Hannakaisa Heikkinen cent
medlem Anna-Maja Henriksson sv
medlem Anneli Kiljunen sd
medlem Sanna Lauslahti saml
medlem Anne Louhelainen saf
medlem Aino-Kaisa Pekonen vänst
medlem Juha Pylväs cent
medlem Annika Saarikko cent
medlem Kristiina Salonen sd
medlem Sari Sarkomaa saml
medlem Martti Talja cent
ersättare Sari Tanus kd.

Sekreterare var

utskottsråd Harri Sintonen.